

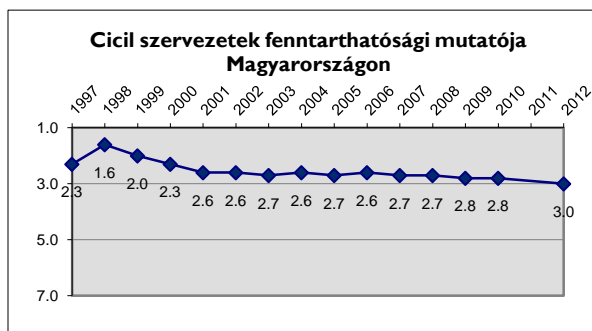
SZERVEZETEK FENNTARTHATÓSÁGI MUTATÓJA 2012-BEN – MAGYARORSZÁG

2013. június

CIVIL SZERVEZETEK FENNTARTHATÓSÁGA (ÖSSZESÍTETT MUTATÓ): 3,0

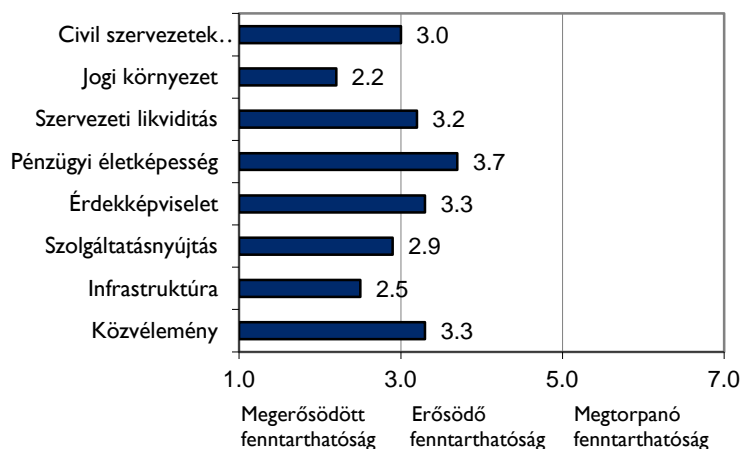
Magyarországon 2012-ben is érezni lehetett a gazdasági válság és meggyengült jogállamiság lesújtó hatását. Bár a jogalkotás üteme lelassult, a 2011-ben hozott fontos törvényeket, például az új alaptörvényt, azóta már többször is módosították. Az új, széles területeket lefedő törvények végrehajtásának módja szintén bizonytalan maradt.

Szeptembertől kezdve a figyelem középpontjába a tervezett új választási törvény került. A kormányzó Fidesz által letett javaslat szerint legalább 15 nappal a választások előtt mindenkinek személyesen kellene regisztrálni a szavazáson való részvételhez. A javaslatot emberi jogi szervezetek és agytrösztök azért bírálták, mert komolyan veszélyeztetné a választásokon való szabad és egyenlő részvétel alkotmányos jogát.

veszélyesnek tekinthetők. Erre válaszul számos demonstráció szerveződött, főleg az Egymillióan a magyar sajtószabadságért mozgalom kezdeményezésére.

Magyarország pontszámai 2012-ben

A javasolt választási törvény csak egyike azon legutóbbi jogi reformoknak, melyek a demokráciára nézve

Az elsőt, melyen 50-80 ezer ember vett részt, 2012. január 3-án az Operaház elé szervezték, ahol a kormány az új alaptörvény kihirdetését ünnepelte; a legutóbbit pedig hasonló részvételi arány mellett az október 23-i nemzeti ünnep alkalmából szervezték.

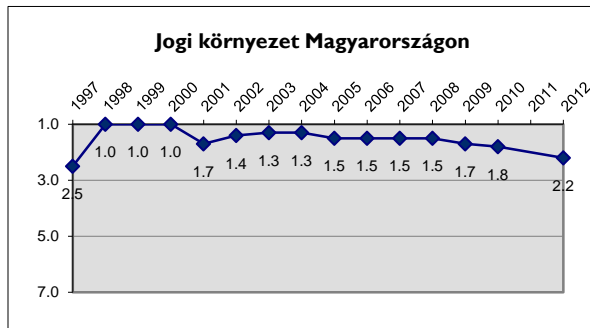
A korábbi pozitív várakozások ellenére a gazdaság recesszióba fordult: az előrejelzések szerint a GDP 1,2 százalékkal esett 2012-ben és lehet, hogy csak 1%-kal fog nőni 2013-ban. Miközben a kormány egy mentőcsomagról kezdett tárgyalásokat az EU-val és az IMF-fel, vonakodott a szükséges strukturális reformok meghozatalára, amelyek például a nyugdíjrendszert érintenék. A hiányt pedig olyan új adók bevezetésével próbálták betönni, mint a telekommunikációs és a banki tranzakciós adó.

Az életszínvonal romlik, a mélyszegénységben élő emberek aránya pedig emelkedik. A munkanélküliség 10% felett van, és az infláció 2013-ban 6% körül várható. A társadalmi és etnikai feszültségek fokozódnak, ahogy a kivándorlás is, ami az elmúlt 20 évhez képest nem látott szintet ért el. A politikai apátia is magas, a közvélemény-kutatások szerint jelenleg a válaszolók 54%-a azt mondja, hogy nem fog szavazni a következő választásokon.

A romló körülmények a civil társadalmat is érintik. Napi tapasztalatok szerint a civil szervezetek minden szempontból rosszabbnak ítélik meg helyzetüket, ami jelentős változás az előző évtized stabil illetve fejlődő állapotához képest. A válság miatt számos korábban elfedett gyengeség vált nyilvánvalóvá - különösen az érdekérvényesítési kapacitás terén. Ez lehet a korábbi jelentések túlzottan optimista mutatóinak hátterében.

A Központi Statisztikai Hivatal legutóbbi adatai szerint Magyarországon 2011-ben még mindig kb. 65 000 civil szervezet volt regisztrálva, melyből 23 500 alapítvány és 41 500 egyesület. Az alapítványok többsége az oktatás (32%), a szociális szolgáltatások (16%) és kultúra (14%) területén működik, míg az egyesületeknél a szabadidő és hobbi (25%), sport (16%) és kulturális (12%) tevékenységek dominálnak.

JOGI KÖRNYEZET: 2,2

A jogi környezet Magyarországon szintén romlott az elmúlt két évben. Ezzel nyilvánvalóvá váltak korábban fennálló, de eddig rejtve maradó gyengeségek is, jelezve, hogy az előző években adott pontszámok túlzottan optimisták voltak ebben a dimenzióban.

Az új civil törvényt 2011-ben fogadták el és 2012 elején lépett hatályba. Az eleinte nagy reményeket keltő szabályozás végül csalódást okozott. A törvény értelmezése és alkalmazása számos kérdést felvetett,

ami bizonytalanságot és zavart okozott a civilek körében az új szabályokhoz való alkalmazkodás során.

A végrehajtó intézmények – különösen a bíróságok és ügyészségek – sem feltétlenül tudják még, hogy az új törvényt hogyan kellene a gyakorlatban alkalmazni. A jogszabályi környezet kiszámíthatóságát az is erősen megkérdőjelezi, hogy már kétszer kellett módosítani a törvényt néhány nehezen értelmezhető (bár inkább technikai jellegű) bekezdés miatt.

Ezen bizonytalanságoknak köszönhetően a bíróságok megyéről megyére eltérően értelmezik a törvényeket és az új szervezetek bejegyzése gyakran lassú. Elméletben egy civil szervezetet 30 nap alatt be kellene jegyezni (ami még 30 nappal meghosszabbítható), a gyakorlatban ez sokkal tovább is eltarthat.

A törvény szerinti on-line regisztrációs rendszer még mindig nem működik: számos halasztás után most 2013 júliusára várható az indulása, bár erről még kevés részlet ismert.

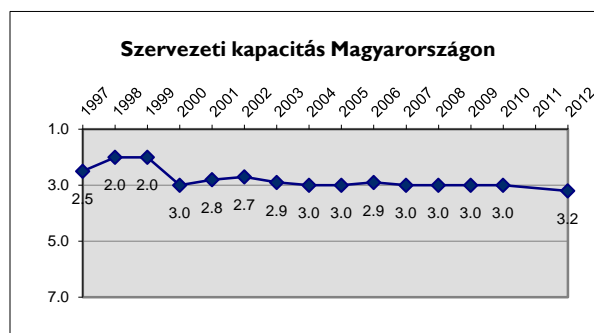
A közhasznú státusz kérelmezése és megtartása is jelentősen változott. A közhasznú tevékenység új definíciója – a jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat ellátása közvetlen vagy közvetett módon – értelmében a civil szervezetnek alapító okiratában konkrét jogszabályhelyre kell hivatkoznia, amellyel meghatározza a közfeladatot, amit ellát, vagy aminek ellátásához hozzájárul. Egyértelmű törvényi útmutatás híján a civil szervezetek gyakran tanácstalanok az előírások értelmezésében és kérdéses, hogy ezek után a gyakorlati alkalmazás milyen irányba fog mozdulni.

A civil szervezetek ugyan szabadon tevékenykedhetnek, de a hatóságoknak a korábbiakhoz képest most több területen van joguk a szervezetek tevékenységének ellenőrzésére – ilyen például az adománygyűjtés. Sokan attól tartanak, hogy mindez politikai okból végrehajtott adóellenőrzésekhez és egyéb akciókhoz fog vezetni, bár egyelőre nincs konkrét bizonyíték rá, hogy ez történne.

Az adókedvezmények terén az új civil törvény nem hozott előrelépést. Továbbra sem jár személyi jövedelemadó kedvezmény az adományok után, s az még a jövő zenéje, hogy a vállalati társasági adó tavalyi újraszabályozása vajon ösztönzőleg fog-e hatni. Elméletben a civil szervezetek jövedelemhez juthatnak azzal, hogy állami szolgáltatásokat nyújtanak és versenyezhetnek is a kormányzati megbízásokért, a gyakorlatban azonban jellemzően az egyházi szervezetek részesülnek előnyben, és a „klasszikus” civilek így még jobban kiszorulnak.

A jogi környezet bizonytalansága miatt a civileknek nagyobb szüksége lenne jogi segísége, mint valaha. Ugyanakkor csak néhány olyan szervezetnek, mint például az Ökotárs Alapítványnak van kellő kapacitása, hogy ezt a segítséget megadja. Ugyan az újonnan kinevezett megyei Civil Információs Központokat törvény kötelezi a jogi tanácsadás nyújtására, ezeknek kevés tapasztalatuk van ezen a téren. Helyi szinten így gyakorlatilag nem létezik kifejezetten civil szervezeteknek szóló jogi tanácsadás.

SZERVEZETI KAPACITÁS: 3,2

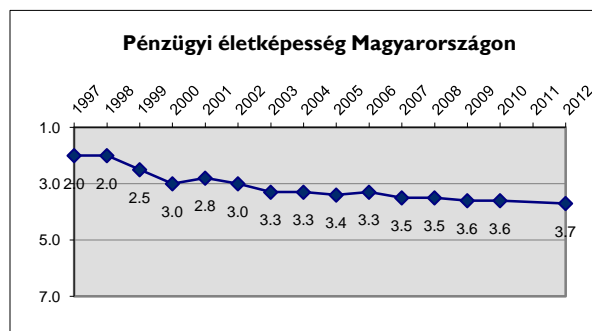
A szakértők szerint a civil kapacitás az elmúlt évtizedben ugyan folyamatosan nőtt, mára nyilvánvalóvá vált, hogy itt is súlyos hiányosságok vannak. A jogi és pénzügyi körülményekben történt gyors és kiszámíthatatlan változások gyakorlatilag még néhány hónapra előre is lehetetlenné teszik a stratégiai tervezést a szervezeteknek. A civilek csak egy kicsi, intézményesült köre rendelkezik világos stratégiával és vezetési struktúrával vagy tervezéssel; a szervezetek nagyobb része ad hoc módon működik.

A rohamosan romló pénzügyi körülmények az elmúlt évtized eredményeit is tönkretették, különösen a szakmai munkaerő tekintetében. Még a nagyobb ernyőszervezetek is emberek elbocsátására kényszerültek, illetve arra, hogy visszatérjenek a tisztán önkéntes alapon való működésre. Értékes tudás és tapasztalat vesz el azzal, hogy a tapasztalt munkaerő elhagyja a szektort. Mivel az új, fiatal generáció bevonására nincs erőforrás, veszélybe került a friss és kreatív ötletek behozásának lehetősége is. A kisebb szervezeteknek gyakran egyáltalán nincs szervezeti struktúrája és egyetlen személy uralja őket. Bár még mindig népszerű az önkéntesség, de kevés szervezetnek van kapacitása hatékonyan bevonni és megszervezni az önkénteseket.

Számos példa van arra is, hogy különösen a közepes méretű szervezetek eltávolodnak társadalmi bázisuktól és elképzeléseik a közösség szükségleteiről elszakadnak a valóságtól.

A legtöbb szervezet hozzáfér a technikai berendezésekhez, bár ezek fenntartása is pénzügyi forrásaiktól függ.

PÉNZÜGYI ÉLETKÉPESSÉG: 3,7

Kétségtelen, hogy a legnagyobb visszaesést a civil fenntarthatóság pénzügyi dimenziója szenvedte el. Folytatódott a 2011-ben kezdődött negatív trend, mely 2012-ben tovább mélyült. 2011-ben rendkívüli mértékben, 3 milliárd forintra (kb. 14 millió dollár) vágták vissza a Nemzeti Civil Alapot (NCA), mely a civileket támogató legfontosabb állami forrás, s ez kevesebb, mint fele a 2010 előtti összegnek; 2012-ben az alap nagysága ugyanezen a szinten maradt. Nagy csalódást okozott az első támogatások

kiosztása is az új támogatási rendszerben, melynek döntési folyamataiban a kormányzati befolyás jelentősen megnőtt. Az 250 ezer és 5 millió Ft közötti támogatásban részesült több mint 3000 civil szervezet közül sokan inkább politikai elkötelezettségük miatt kaptak támogatást, s nem teljesítményükért. Az egyéb állami források mértéke elhanyagolható.

Az EU Strukturális Alapjaiból érkező támogatásokat 2010-11 közt felfüggesztették, s 2012-ben sem nyitak meg az új pályázati kiírások az előzetesen remélt ütemben. Civilek számára csak a Társadalmi Megújulás Operatív Program volt hozzáférhető, de ebből is csak néhány szervezet részesült, mivel késve tették közzé a kiírásokat és a támogatási döntések is elhúzódtak.

A Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe februárban hirdette meg utolsó pályázati felhívását és az év végén be is fejezte működését. A Nyílt Társadalom Intézet (OSI) továbbra is elsősorban az emberi jogok és szabadságjogok területén működő civilek szűk körének nyújt támogatást.

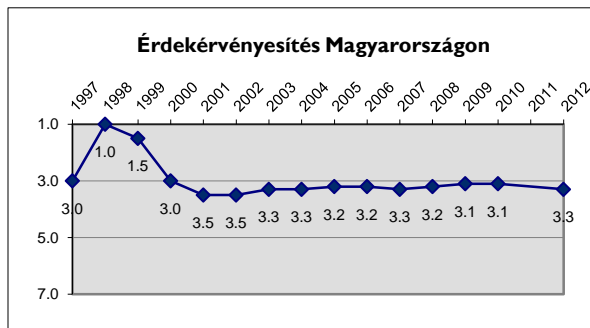
Két új támogatási program is jelentős késést szenvedett, ami miatt számos civil szervezet pályázati lehetőség nélkül maradt egész évben. A svájci kormány 2010-ben hagyta jóvá, hogy az ország hozzájárulása keretében elindítandó civil alapot egy, az Ökotárs Alapítvány vezette konzorcium kezelje. A döntést másfél évig húzódó diplomáciai tárgyalások követték a magyar kormánnyal, mely kontrollálni szeretne volna a források szétosztását. Végül 2012 júliusában háromoldalú szerződést írtak alá a felek és az első pályázati felhívást szeptemberben hirdették ki; a támogatási döntések 2013 elejére várhatóak. Az alap tematikusan és földrajzilag is behatárolt, az ország hét régiójából kettőt fed le és csak környezetvédelmi illetve szociális szolgáltatás témájú projekteket támogat. A magyar kormány és a támogató közti nézeteltérések miatt szenvedett késedelmet az új Európai Gazdasági Térség (EGT) / Norvég Alapok civil programja lebonyolítójának kiválasztása, mely 2011 végén kezdődött. Végül erre is az Ökotárs vezette konzorciumot választották ki október végén, s az első pályázati felhívások megjelenése 2013 elején várható.

Továbbra is hiányoznak a helyi támogatási források, és ezt a hiányt az egyéni és vállalati adományok nem pótolják ki. A kormányzat „multiellenes” magatartása és az egyes szektorokra kivetett különadók miatt a nagyvállalatok jótékonyágan keresztül és egyéb úton sem szívesen fektetnek be az országba. Az életszínvonal romlása is rontotta az emberek adományozási készségét és lehetőségeit. Néhány budapesti központú szervezet mindezen akadályok ellenére sikeresen gyűjtött adományokat. Sikeres

adománygyűjtő kampányokat folytattak a közszolgálati média támogatásával karácsony előtt például az olyan karitatív egyházi szervezetek, mint a Magyar Ökomenikus Szeretetszolgálat. Ezek a példák mégis inkább a szabályt erősítő kivételek maradnak.

A jelenlegi szabályozások komoly pénzügyi adminisztrációs rendszerek vezetésére kötelezik a civil szervezeteket. Ugyanakkor a szektor átláthatóságát szolgálja, hogy az új civil törvény szerint a civileknek éves beszámolójukat be kell nyújtaniuk a bírósághoz.

ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS: 3,3

A civilek érdekérvényesítő tevékenysége és annak hatásossága jelentősen csökkent az elmúlt egy-két évben, ugyanakkor a szakértők úgy érzik, hogy a korábbi évek pontszámai túl optimisták voltak.

A közigazgatás nagyjából süket fülekkel fordul a civil társadalom felé. A kormányzó párt kétharmados parlamenti többségével a saját elképzeléseit valósítja meg minden áron, miközben az egyeztetés az érintett felekkel, köztük a civil társadalommal is

gyakran értelmetlen. A kormányzat teljesen figyelmen kívül hagyja az érdekérvényesítés olyan hagyományos formáit, mint például a petíciók, melyek mára szinte teljesen hatástalanná váltak. A civil szervezetek így teljesen feladták e technikák alkalmazását, de még nem találták meg az új módját, hogy hogyan hallassák a hangjukat.

Az olyan, korábban hatékony részvételi mechanizmusok, mint a Foglalkoztatási Egyeztető Fórum részben felhígultak vagy felülvizsgálták őket és a független civileket kizárták belőlük. Míg a 2010 végén hozott, a jogalkotásban való részvételről szóló törvény létrehozta a stratégiai partnerség intézményét, a 2012-ben valóban megkötött megállapodások azt mutatják, hogy a kormányzat csak a „baráti” szervezetekkel működik együtt. Kizáródnak ugyanakkor olyan egyéb civil szervezetek, melyek kifejezetten szeretnének részt venni ezen megállapodásokban.

A kormányzó elit közömbösségének és a civilekhez való hanyag hozzáállásának további jelei az olyan ellentmondásos kormányzati intézkedések is, mint az új Civil Információs Centrumok és az NCA helyébe lépett Nemzeti Együttműködési Alap támogatási döntései. Sok civil szervezet viszont azért fellépni, mert tart a maradék támogatások elvesztésétől és az egyéb lehetséges következményektől, mint például egy rendkívüli adóellenőrzés.

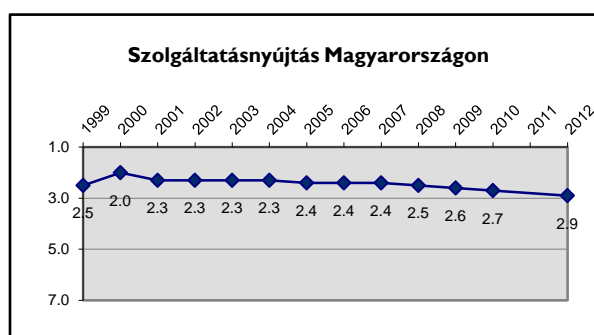
A magyar politikát leginkább a botrányok befolyásolják. Miután például az Élet-Érték Alapítvány összegyűjtött 100 000 aláírást azért, hogy a családon belüli erőszak, mint önálló bűncselekmény bekerüljön a büntető törvénykönyvbe, a parlamentnek törvényi kötelezettsége volt, hogy tárgyalja az ügyet. Ugyanakkor a kormánypárti képviselők elbagatellizálták az ügy jelentőségét. Egyikük odáig merészkedett, hogy azt mondja, „ha minden nő megszűlné a maga három-négy gyermekét, s utána gondolkodna az önmegvalósításon, fel sem merülne a családon belüli erőszak”. Csak a kijelentést követő médiafelháborodás és demonstráció kényszerítette végül arra a Fideszt, hogy gyorsan bejelentse, gondosabban mérlegelni fogják a kérdést.

Még mindig aktív néhány olyan laza koalíció, mint a Civil Lobbiz Kerekasztal, de ezekben csak országos ernyőszervezetek vesznek részt. Helyi és regionális szinten a civil együttműködések nem nagyon

látszanak. Az új típusú, leginkább közösségi médián alapuló szerveződések – például az Occupy mozgalom magyar megfelelője, illetve az Egymillióan a magyar sajtószabadságért (röviden Milla) – még mindig aktívak, de lehetetlen megmondani, lesz-e hosszú távon hatásuk. Az október 23-i nemzeti ünnepen a Milla új közös kezdeményezést jelentett be a Szolidaritás szakszervezeti mozgalommal és Bajnai Gordon korábbi miniszterelnök fémjelzte Haza és Haladás Egyesülettel, melynek célja a jelenlegi kormánypart leváltása a 2014-es választásokon.

A civil törvény 2011-es elfogadása óta kevés, a civil szervezetek jogi környezetének reformját célzó érdekérvényesítő tevékenység folyt. Néhány csoport – például az Ökotárs és az Európai Nonprofit Jogi Központ (ECNL) – kísérletet tett az alapítványok szabályozásának megreformálására az új Polgári Törvénykönyv előkészítése során, de ezek hasztalannak bizonyultak a jogalkotók részéről tapasztalt nyitottság hiányában.

SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS: 2,9

A magyar civil társadalom legfejlettebb része hagyományosan a szolgáltató szektor volt, szociális, oktatási, kulturális és egyéb szolgáltatások széles skáláját nyújtva. Történetüket tekintve ezek a csoportok egykor úttörő módon fejlesztettek szolgáltatásokat s kínáltak alternatívákat a szükségletekre reagálva, terjesztették módszereiket és jó gyakorlataikat. A 2010-11 során megfigyelhető negatív trend ugyanakkor a civil szervezetek szolgáltatásnyújtására is hatással volt.

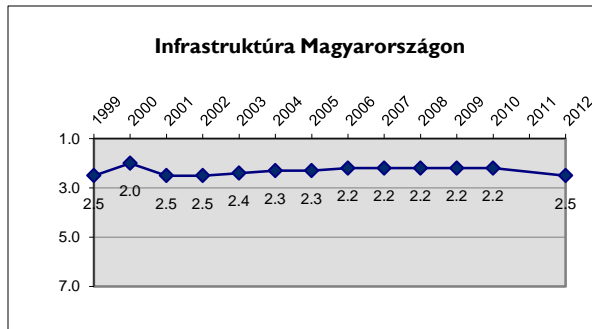
A szolgáltatásnyújtások támogatása erősen csökken, és az állami szolgáltatásokra kötött szerződéseket egyre nagyobb mértékben kapják egyházi és vallási szervezetek az ideológiailag semleges civilekkel szemben. A helyi önkormányzatok, melyek helyzete és funkciója az új szabályozások jövő év eleji hatálybalépésétől kezdve alapvetően változik, vagy hezitálnak szerződéseket kötni vagy egyszerűen nincsenek eszközeik erre. A nehéz pénzügyi körülmények miatt még a Vöröskereszthez hasonló nagyműtű és intézményesült szervezetek is küzdenek a szolgáltatásaik akár csak önkéntes alapon történő fenntartásával.

Ugyan a szolgáltató szervezetek általában egy célcsoport igényeire reagálnak, ezek gyakran hátrányos helyzetű vagy sérülékeny csoportok, melyek esetében a költségek megtérülése irreális. Néhány esetben piacképes szolgáltatásokat fejlesztenek a civilek, de a társadalom még mindig azt várja, hogy jóval ár alatt kínálják ezeket. Ahogy egyre több szervezet próbál szolgáltatásfejlesztésből túlélni, a piac egyre inkább kínálat-vezérelté válik, tovább csökkentve a költségek megtérülésének lehetőségét.

A Magyar Szegénységellenes Hálózathoz hasonló szolgáltatói ernyőszervezetek egyre bátrabban szólalnak fel tagjaik nevében, és válnak harcos aktivistává, mely területen eddig elég gyengék voltak.

INFRASTRUKTÚRA: 2,5

Drámaian megváltozott az évtizede fennálló Civil Szolgáltató Központok (CISZOK) rendszere is. A civil törvény most már jogszabályi kötelezettséggé teszi a megyei Civil Információs Centrumok (CIC) működtetését és az általuk kötelezően nyújtandó szolgáltatásokat, ideértve az alapvető jogi szolgáltatásokat, a pályázati felhívásokról való információnyújtást, pályázatiírói segítséget és az internet hozzáférés biztosítását. A kormány 2012 tavaszán pályázatot írt ki az új CIC-ok kiválasztására, de a döntés ismét csalódást okozott. A húsz civil szervezet közé csak öt olyat választottak be újra, mely

korábban is nyújtott ilyen szolgáltatásokat. A többi szervezet között sok az ismeretlen, akik sosem működtek civil információs központként. A budapesti CIC például egy a kormánypárttal szoros kapcsolatot ápoló politikai elemző és tanácsadó szervezet, a Századvég Alapítvány lett, leváltva a Nonprofit Információs és Oktató Központot (NIOK). Még meglátjuk, hogy az újonnan kiválasztott szervezetek hogyan töltik be szerepüket, de az első jelek nem biztatóak: némely CIC nem elérhető a

megadott címén és weboldalukon sem található meg azok az információk, melyekről tájékoztatást kellene adniuk. A civilek sokszor továbbra is az olyan régi információs központokhoz fordulnak, mint a NIOK. Ezek pedig próbálnak segítséget nyújtani, de anyagi támogatás hiányában eléggé korlátozottak a lehetőségeik.

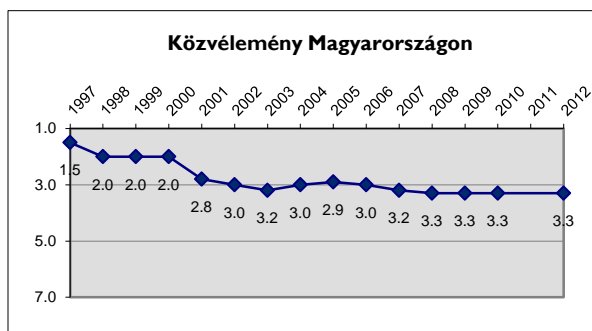
A Civil összefogás Fórum egyre gyakrabban a szektor önjelölt képviselőjeként tűnik fel, azt állítva, hogy több száz szervezet áll az ernyője alatt. A fórum vezetőjét nevezeték ki az NEA Tanács elnökének, s mint ilyennek a bizottsági döntéseket felülről hatalma van. Ugyanakkor ő az egyik főszervezője a Békemenet tömegdemonstrációnak, melyet a kormány támogatására szerveznek, nyilvánvalóan a Milla és a hasonló tiltakozó mozgalmak ellen.

Még léteznek, és a túlélésért küzdenek a helyi civil koalíciók, de a szektorok különböző szegmensei közötti együttműködés továbbra is elég gyenge. Néhány szervezet, mint a NIOK és az Ökotárs próbál országos, probléma alapú hálózatokat létrehozni, de a szervezetek körében tapasztalható apátia miatt nehéz együttműködést serkenteni a szektoron belül vagy más szektorokkal. A zöld mozgalmon belüli együttműködés rendszer továbbra is egyedülálló. Ugyanakkor belső vitát generált az utolsó márciusi Országos Találkozón elfogadott szabályozás, mely egy állandó húszfős Koordinációs Tanács létrehozását írta elő. Néhány aktivista és civil vezető úgy látja, hogy ez a lépés egy központosított és antidemokratikus struktúra felé való elmozduláshoz vezet.

Az elmúlt évtizedben kialakult egy szervezeti szakértőkből és tréneremből álló csapat, de a támogatások hiányában a legtöbb civil szervezet mostanában nem engedhet meg magának ilyen szolgáltatásokat.

Helyi adományozás szinte továbbra sem létezik. Két közösségi alapítvány kapott szárnyra az egyik Egerben, a másik Budapest IX. kerületében, de ezek épp csak most indultak és példájuk még nem terjedt el. A Magyar Adományozói Fórum továbbra is ösztönzi az üzleti szektorral való együttműködést. Mára több mint húsz vállalati tagja van, melyek többnyire multinacionális cégek leányvállalatai, de nyitni kezdett a magyar tulajdonú családi vállalkozások felé is.

KÖZVÉLEMÉNY: 3,3

A civileket is érintő botrányoktól eltekintve az újságírók ritkán tudósítanak a szervezetek tevékenységeiről. Ez különösen igaz az egyre inkább kormányzati irányítás alatt álló közszolgálati csatornákra. Ugyanakkor a kormány minden eszközt megragad, hogy elhallgattassa az ellenzékinek tűnő médiumokat. Nem adott frekvenciát a kormány például a Klubrádiónak sem, ami a civileknek további megjelenési lehetőséget biztosított volna. Mivel kevesebb témája van, a helyi média általában

nyitottabb a civil tevékenységekre, de riportjaik gyakran felszínesek, s hiányoznak a viták vagy elemzések. A legtöbb civil szervezet PR tevékenysége ad-hoc módon működik. Csak a profibb szervezetek rendelkeznek média stratégiával, és ápolják médiakapcsolataikat. Más civilek általában csak alkalmyszerűen s nem túl jól megírt sajtóközleményeket tesznek közzé.

A Közösségfejlesztők Egyesületének 2012-es kutatása szerint a civil szervezetek nagyobb közbizalmat élveznek, mint más intézmények (2,6 pont, egytől négyig terjedő skálán). Ez a bizalom azonban nagyban függ a személyes élményektől és a szektorban való részvételtől.

A kormány ellentmondásos üzeneteket küld a szektornak. Míg nyilatkozataiban a civil társadalom fontosságát hangsúlyozza, ennek ellentmondó intézkedéseket tesz. A CIC-ok politikai alapon történő kinevezése és az NEA támogatási döntései mind arra utalnak, hogy csak a lojális szervezetek, többnyire a vallási háttérű csoportok tekinthetők a civil társadalom értékes részének. A kormányt kritizáló szervezeteket pedig idegen érdekeket vagy a politikai ellenzékot szolgáló ügynökként festik le.

Az üzleti szférával való együttműködés valamivel jobb. A Magyar Adományozói Fórum 2012-ben 42 nagyobb vállalatról készített felmérése szerint a vállalkozások partnerként tekintenek a civil szervezetekre, akik különleges tudással és szakértelemmel járulnak hozzá a közös programokhoz. Ugyanakkor ahhoz, hogy elnyerjék és megtartsák a cégek bizalmát, a civileknek még profibbá és átláthatóbbá kell válniuk.

Továbbra sincs a szektornak saját etikai kódexe vagy egyéb az önszabályozást szolgáló eszköze. Bár a civilek törvényi kötelessége jelentéseiket közétetni, csak kevesen terjesztik ezeket lehetséges partnereik és célcsoportjuk körében. 2012-ben a NIOK elindította az Adománygyűjtő Szervezetek Önszabályozó Testületét, amelynek jelenleg 9 tagja van, melyek főképp egyéni adományokra támaszkodó, nagyobb szervezetek, mint például a Greenpeace és a Habitat for Humanity. A csoport fő célja, hogy növelje az adománygyűjtést, az adományok felhasználásának átláthatóságát. A kezdeményezés a szektorban egyelőre még alig ismert, s még meglátjuk, csatlakoznak-e további szervezetek az illemkódexhez.

A Civil szervezetek fenntarthatósági mutatója egy kulcsfontosságú eszköz a közép- és kelet-európai valamint az eurázsiai térségben a civil szektor fejlődésének elemzésére. Az index huszonkilenc országban követi nyomon a szektor elmúlt tizenöt évi fejlődésének folyamatát. A civil szervezetek jogi környezetére, szervezeti kapacitására, pénzügyi életképességére, az érdekképviseletre, szolgáltatásnyújtásra, az infrastruktúrára és a közvéleményre fókuszálva vizsgálja a civil társadalmak létezését biztosító teljes környezetet. Minden egyes dimenziót egy hétpontos skálán mér, ahol az 1-es pontérték nagyon fejlett szintre utal, míg a 7-es osztályzat alacsony fejlettséget mutat.

További információért kérjük keresse Móra Veronikát az Ökotárs Alapítvány címén (info@okotars.hu).

A „Közép- és Kelet-Európa, és Eurázsia Civil Szervezeteinek Fenntarthatósági Indexe 2012-ben” tanulmány angol nyelvű változata az alábbi internetes oldalon érhető el:

link: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>